

Informácia pre verejnosť

VOP Nováky, a.s.

vypracovaná v zmysle § 15 Zákona NR SR č. 128/2015 Z.z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení

Číslo dokumentu:	A260-VOP-VS006	Číslo kópie:	
Revízia:		Dátum revízie:	
Podpisová doložka	Meno	Dátum	Podpis
Vypracoval:	Ing. Oliver Bartolen* špecialista na prevenciu závažných priemyselných havárií OLBA, s.r.o. Autorizovaná osoba – 003/2008/AUT-3.2	28. 11. 2024	
Schválil	Ing. Zuzana Helbichová* Predseda predstavenstva a výkonný riaditeľ		

**Táto verzia dokumentu z titulu GDPR neobsahuje podpisy ani odtlačky pečiatok zodpovedných osôb. Podpísaný originál dokumentu sa nachádza u prevádzkovateľa.*

1. Názov a adresa podniku

Obchodné meno: VOP Nováky, a.s.
Právna forma: akciová spoločnosť
Sídlo: Duklianska 60, 972 71 Nováky
tel.: +421 918 108 357
e-mail : gabriela.danovska@vop-novaky.sk

Číslo odvetvovej klasifikácie ekonomických činností: SK NACE 25 400

2. Informácia o splnení požiadaviek podľa § 5

Podnik je zaradený do kategórie B, pretože množstvá nebezpečných látok (ďalej len NL) presahujú prahové hodnoty v zmysle prílohy zákona NR SR č. 128/2015 Z.z. o prevencii ZPH. Prevádzkovateľ v novembri 2024 zaslal v zmysle § 5 zákona Okresnému úradu v sídle kraja v Trenčíne oznámenie o zaradení svojho podniku.

Podnik má vypracovanú zákonom predpísanú dokumentáciu:

- Program prevencie ZPH a Bezpečnostný riadiaci systém,

Táto dokumentácia obsahuje riadiace, technické a prevádzkové informácie o rizikách vzniku ZPH a opatreniach na ich vylúčenie alebo zníženie.

Kontrolu dodržiavania ustanovení zákona vykonáva Slovenská inšpekcia životného prostredia spoločne so zástupcami orgánov štátnej správy na úseku ochrany pred požiarmi, civilnej ochrany, ochrany zdravia, ochrany životného prostredia, inšpektorátu práce a banský úrad. Predmetom kontroly je preverenie informácií uvádzaných v predpísanej dokumentácii, preverenie plnenia opatrení na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, na ochranu pred požiarmi, ochranu životného prostredia, dodržiavanie podmienok manipulácie s nebezpečnými látkami a ich skladovania v podmienkach podniku a na zabezpečenie úloh súvisiacich s civilnou ochranou obyvateľstva.

3. Informácia o súčasnej činnosti podniku

VOP Nováky, a.s. je súkromná slovenská spoločnosť obranného priemyslu, ktorá sa zaoberá výrobou, revíziou, modernizáciou a predĺžením životného cyklu munície, skladovaním výbušnín, delaborovaním munície a streliva.

Spoločnosť VOP Nováky, a.s. prehlasuje verejnosti, že dodržiava všetky bezpečnostné opatrenia a postupy a informuje dotknuté osoby o nižšie uvedených skutočnostiach.

4. Informácie o NL prítomných v podniku

V podniku sú vyrábané a skladované výbušné látky (prípravky alebo predmety) zaradené podľa Vyhlášky ministerstva zahraničných vecí č. 64/1987 Zb. o Európskej dohode o medzinárodnej cestnej preprave nebezpečných vecí (ADR) do podtriedy 1.1, 1.2, 1.3 a 1.4.

NL sú zaradené a klasifikované ako výbušné s nebezpečnými vlastnosťami charakterizovanými H výrokmi H201, H202, H203 a H205 v zmysle chemického zákona č. 67/2010 Z. z. a Nariadenia EP a Rady (ES) č. 1272/2008 v platnom znení s rizikom a mimoriadnym rizikom výbuchu nárazom, trením, horením alebo inými zdrojmi zapálenia.

Pre okolie podniku pri vzniku ZPH je nebezpečný vznik tlakovej vlny pri výbuchu výbušnín a rozletom pevných častí výbušných predmetov, obalov a častí budov, kde sú výbušniny skladované. Po výbuchové splodiny, ktoré vznikajú pri výbuchu výbušnín nie sú pre okolie podniku nebezpečné.

Účinnok tlakovej vlny a rozlet črepín je v závislý od vzdialenosti miesta výbuchu a prejavuje sa možným poškodením zdravia osôb a poškodením majetku.

Charakteristika NL v súlade s nariadením (ES) č 1272/2008 (CLP)

Medzi látky, ktoré významne prispievajú ku kategorizácii podniku sú najmä, trhaviny a ostrá munícia s výbušnou náplňou triedy A, klasifikované ako výbušniny. K uvedeným patria aj výbušné látky alebo pyrotechnické látky obsiahnuté vo výrobkoch. Ak je v prípade výrobku známe množstvo výbušnej alebo pyrotechnickej látky, alebo prípravku, ktoré výrobok obsahuje, bralo sa na účely kategorizácie do úvahy toto známe množstvo. Ak toto množstvo nie je známe, celý výrobok sa považuje za výbušný.

V nasledujúcom texte uvádzame stručnú charakteristiku reprezentatívnej NL, ktorá by svojimi vlastnosťami významne ovplyvnila možný vznik a následky závažnej priemyselnej havárie.

2,4,6-trinitrotoluene; TNT

Index No: 609-008-00-4

DANGER / NEBEZPEČENSTVO

Trieda nebezpečnosti a kategórie - kód

Rizikové vety - kód

Výbušniny podtrieda 1.1

H201

According to Regulation (EC) No 1272/2008 (CLP)	
Hazard Class and Category Code(s) (read in point 16)	Hazard statement Code(s) (read in point 16)
Expl. 1.1	H201
Acute Tox. 3	H331
Acute Tox. 3	H311
Acute Tox. 3	H301
STOT RE 2	H373
Aquatic Chronic 2	H411

H201 Výbušnina; nebezpečenstvo rozsiahleho výbuchu.

H301 Toxický pri požití.

H311 Toxický pri kontakte s pokožkou.

H331 Toxický pri vdýchnutí.

H373 Môže spôsobiť poškodenie orgánov (pečeň, oči, nervový systém, obehový systém) pri dlhšej alebo opakovanej expozícii.

H411 Toxický pre vodné organizmy, s dlhodobými účinkami.

P210 Chráňte pred teplom / iskrami / otvoreným plameňom / horúcimi povrchmi. - Zákaz fajčenia.

P273 Zabráňte uvoľneniu do životného prostredia.

P370 + P380 V prípade požiaru: priestory evakuujte.

P373 Požiar NEHAŠTE, ak sa oheň priblížil k výbušniam.

P309 + P311 Po expozícii alebo zdravotných problémoch: Volajte Národné toxikologické informačné centrum alebo lekára.

P501 Zneškodnite obsah / nádobu v súlade s národnou legislatívou.

	$C_7H_5N_3O_6$	Mr = 227,133
118-96-7 2,4,6-trinitrotoluen		
EC 204-289-6 Index N° 609-008-00-4 UN 209 RTECS XU0175000 ICSC 0967		

TNT

Trinitrotoluén, presným chemickým názvom 2,4,6-trinitromethylbenzen je veľmi silnou, často používanou trhavinou, tiež označovanou ako tritol alebo TNT.

Je to žltá kryštalická látka o hustote 1,663 g/cm³ a bodu topenia 80,2°C. Je možné ľahko ju bezpečne roztaviť a vzniknutá kvapalina má bod varu 210 - 212 °C. Ako pevná látka sa chová len do teploty 35°C, pri zvýšení teploty sa postupne stáva plastickou a môže preto dochádzať i k vytekaniu zo streliva. Vo vode je prakticky nerozpustný, dobre sa však rozpúšťa vo väčšine bežných organických rozpúšťadlách okrem etanolu a sírouhliku. Veľmi dobre rozpustný je v kyseline sírovej, voči nej je stály až do teplôt nad 150°C. Pôsobením bázických zlúčenín však prechádza do nestabilných foriem, (tzv. trytololáty), ktoré sa vyznačujú veľmi ľahkou výbušnosťou. Pri manipulácii s TNT je preto nutné zabezpečiť, aby sa nedostal do styku s alkalickými látkami za zvýšenej teploty.

Pyrotechnické vlastnosti a využitie

Ako výbušnina vykazuje mimoriadne dobré vlastnosti - je veľmi stabilný a málo citlivý voči vnútorným vplyvom a pritom sa vyznačuje veľmi vysokou brizanciou a razanciou výbuchu. Je preto ideálnou látkou pre prípravu ako priemyselných tak vojenských trhavín. Často sa pritom v rôznom pomere mieša s inými explozívnymi látkami a stretáme sa s ním okrem iného pod obchodným názvom Permonit, Permonex, Karpatit, známe sú i vojensky využívané Atomaly a niekoľko ďalších. Vďaka tomu, že jeho explozívne vlastnosti sú veľmi dobre preskúmané, uvádza sa pre vyjadrenie sily jadrového alebo termojadrového výbuchu ekvivalentné množstvo TNT v kilotonách (kt) či megatonách (MT).

5. Všeobecné informácie o spôsobe varovania verejnosti

Podnik neohrozuje sídlo Nováky, a preto nie je vybudovaný osobitný spôsob varovania. Podnik je napojený v prípade mimoriadnych udalostí na operačné stredisko SBS ZVS s.r.o., ktoré zabezpečuje a plní aj úlohy ohlasovne požiarov. Služba havarijnej odozvy je zabezpečená vlastnými zamestnancami.

Povinnosti prevádzkovateľa pri vzniku mimoriadnej udalosti

V prípade vzniku mimoriadnej udalosti (MU) je prevádzkovateľ povinný v čo najkratšom čase zaistiť:

- likvidáciu MU
- bezpečnosť zamestnancov
- vyzoznenie a varovanie obyvateľstva bezprostredne ohrozeného účinkami MU.

6. Dátum poslednej kontroly podniku podľa § 24

Kontrolu dodržiavania zákona vykonáva v podniku kategórie B koordinovaným spôsobom raz za 12 mesiacov Slovenská inšpekcia životného prostredia. Všetky údaje o podniku, vrátane dátumu vykonania kontroly, je možné si pozrieť tu:

https://app.sazp.sk/SevesoPublic/PodnikDetail.aspx?Id_podnik=154.

Plán kontrol na príslušný rok je zverejnený v registri kontrol na

<https://app.sazp.sk/SevesoPublic/SizpKontroly.aspx?typ=PBK>.

7. Údaje o tom, kde možno získať podrobnejšie informácie v súlade s §15 ods. 8 a 9

Údaje o NL a dokumentácii PZPH sú dostupné u prevádzkovateľa a na Okresnom úrade odbore starostlivosti o životné prostredie v Trenčíne. Zdrojom informácií je aj web <https://www.enviroportal.sk/environmentalne-temy/starostlivost-o-zp/pzph-prevenicia-zavaznych-priemyselnych-havarii/informacny-system-pzph>.

Ďalšie podrobné informácie možno získať u prevádzkovateľa ako aj na stránkach <https://www.msm.sk/o-msm-group/media/na-stiahnutie/>.

8. Všeobecné informácie týkajúce sa charakteru nebezpečenstva ZPH

Závažnou priemyselnou haváriou je udalosť, akou je závažný únik nebezpečnej látky, požiar alebo výbuch v dôsledku nekontrolovaného vývoja počas prevádzky podniku vedúci k vážnemu bezprostrednému alebo následnému ohrozeniu zdravia ľudí, životného prostredia alebo majetku s prítomnosťou jednej alebo viacerých nebezpečných látok.

Prevenciou závažnej priemyselnej havárie je súbor organizačných, riadiacich, personálnych, výchovných, technických, technologických a materiálnych opatrení na zabránenie vzniku závažnej priemyselnej havárie.

Nebezpečenstvom je vnútorná vlastnosť nebezpečnej látky alebo fyzikálna situácia vyvolávajúca možnosť vzniku závažnej priemyselnej havárie.

Rizikom závažnej priemyselnej havárie je pravdepodobnosť vzniku špecifického účinku, ku ktorému dôjde v určitom období alebo za určitých okolností.

Skladovanie je prítomnosť nebezpečnej látky v skladovacom zariadení na účely jej uskladnenia, bezpečnej úschovy alebo uchovávaní v zásobe.

Riziko ZPH sa v podniku vyskytuje pri manipulácii pri preprave a skladovaní. Aj napriek dôslednému dodržiavaniu všetkých legislatívnych a vnútro podnikových predpisov nie je možné absolútne vylúčiť nežiaduce udalosti.

K takýmto nežiaducim udalostiam môže dôjsť z dôvodu:

- ľudskej nedbanlivosti
- technickej poruchy na zariadení alebo zlyhania obsluhy
- nehody na vnútro podnikových komunikáciách
- nežiaducich vonkajších udalostiach – požiare, externá mimoriadna udalosť
- živelných pohromách (záplavy, zemetrasenia, námraza, ...)
- úmyselné poškodenie (bombový útok, sabotáž)

Tieto udalosti môžu bezprostredne vyvolať:

- požiar
- výbuch

9. Informácie z Plánu ochrany obyvateľstva

Spôsob varovania obyvateľstva pri vzniku ZPH a poskytovanie informácií
V prípade vzniku mimoriadnej udalosti, ktorej účinky by mohli mať dosah na obývané časti mesta, prípadne ohroziť zdravie a životy obyvateľov, životné prostredie a majetok, budú občania vyrozumení varovným tónom sirény a slovnou informáciou v mestskom rozhlase (opis udalosti a pokyny a informácie pre obyvateľov).

Signál je vyhlasovaný:

- všeobecné ohrozenie 2-minútový kolísavý tón

- ohrozenie vodou 6-minútový stály tón
- koniec ohrozenia 2-minútový stály tón

V prípade zlyhania varovného signálu sirény alebo rozhlasového vysielania budú obyvatel'ov mesta informovať zložky ministerstva vnútra pomocou megafónov.

Ako sa správať v prípade vzniku ZPH

Všeobecne platné pokyny:

- nepodliehať panike, zachovať pokoj a rozvahu
- zraneným osobám poskytnúť prvú pomoc,
- v prípade, že sa osoby nachádzajú v ohrozenej zóne pri vzniku ZPH, opustiť ohrozenú zónu opačným smerom do bezpečnej vzdialenosti (do vzdialenosti cca 500 m),
- riadiť sa pokynmi pracovníkov záchranných zložiek,
- poskytnúť pracovníkom záchranných zložiek informácie o možných zraneniach ďalších osôb a o rozsahu poškodenia majetku,
- zamedziť prístupu nepovolanych osôb do ohrozeného priestoru, vyvieš' osoby zo zasiahnutého priestoru na otvorené priestranstvo, kde nehrozí priame nebezpečenstvo.

Pri požiari:

- vyhlásiť poplach na pracovisku (v prípade požiaru - pokrikom „Horí!“),
- urýchlene opustiť miesto požiaru,
- vyvieš' zamestnancov z objektu najbližšou únikovou cestou, mimo ohrozený priestor, okamžite prerušiť prívod elektrickej energie hlavným vypínačom a uzavrieť prívod plynu na hlavnom uzávere plynu, zahlásiť vznik závažnej udalosti vedeniu podniku,
- nezdržiavať sa v ohrozenom priestore a ani na otvorenom priestranstve,
- vyhľadať úkryt v budovách, uzatvoriť okná a dvere, nevetrať, vypnúť ventiláciu a klimatizáciu.

Pri výbuchu:

- okamžite sa vzdialiť do bezpečnej vzdialenosti,
- okamžite opustiť ohrozený priestor, ak je to možné, pred odchodom z objektu ukončiť činnosť s otvoreným ohňom, vypnúť elektrické a plynové spotrebiče, uzavrieť tlakové nádoby,
- vyhľadať úkryt v budovách, uzatvoriť okná a dvere, nevetrať, vypnúť ventiláciu a klimatizáciu,
- vyčkať na ďalšie pokyny kompetentných orgánov,
- zachovať klud, neopúšťať ochranné priestory do času vydania pokynov na ich opustenie.

Poskytovanie informácií v prípade ohrozenia:

- všeobecné tiesňové telefónne čísla (integrováný záchranný systém): 112
- Okresný úrad Prievidza – odbor krízového riadenia: 0961 572 940.

JE DÔLEŽITÉ BYŤ INFORMOVANÝ

Informácia, ktorú týmto poskytujeme dotknutej verejnosti, je poučením ako sa zachovať a konať v prípade, keby nastala taká porucha alebo udalosť v podniku, ktorá by sa mohla prejaviť aj mimo jeho hraníc a spôsobila by závažnú priemyselnú haváriu v jeho okolí.

Ďalšie podrobné informácie možno získať z dokumentácie, ktorá obsahuje technické, riadiace a prevádzkové informácie o nebezpečenstvách a rizikách podniku a o opatreniach na ich vylúenie alebo zníženie, ako aj na stránkach www.msm.sk.